

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

Savitribai Puhe Pune University
Centre for Distance & Online Education

Name of Study Centre: - _____

Name of Student: - _____

PRN: - _____

SUBJECT: - _____

Class: - _____

SEM: - _____

Year: - _____

Teacher Signature

Student Signature

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

GENERAL INSTRUCTION:

1. **Handwritten assignments** are compulsory (for ODL mode students). Typed or printed assignments are generally **not accepted**,
2. Do not copy the points, matter from the text while writing home Assignment mention your own point/Opinions whenever necessary.
3. Your answer should include how you would apply the knowledge in real life situations.
4. Home assignment is useful for self-analysis of your preparation of the final examination and Progress.

१. हस्तलिखित गृहपाठ अनिवार्य आहे. टाईप केलेले किंवा छापील गृहपाठ स्वीकारले जाणार नाहीत.
२. गृहपाठ लिहिताना पाठ्यपुस्तकातील मुद्दे जशाच्या तशा कॉपी करू नयेत. आवश्यकतेनुसार स्वतःचे विचार व मतं मांडावीत.
३. तुमच्या उत्तरामध्ये संबंधित ज्ञान प्रत्यक्ष जीवनात कसे वापरता येईल याचा समावेश असावा.
४. गृहपाठ अंतिम परीक्षेच्या तयारीचे व प्रगतीचे स्वयंमूल्यांकन करण्यासाठी उपयुक्त ठरतो.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

ENG 01: English literature from 1550 to 1798

- **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**
1. Discuss the character of Satan in Book I of Paradise Lost.
 2. Explain the epic conventions used by Milton in Book
 3. Analyze Mac Flecknoe as a satire on dullness.
 4. Describe the coronation scene of Shadwell in Mac Flecknoe.
 5. Analyze the theme of racial innocence and spirituality in “The Little Black Boy” from Songs of Innocence.
 6. Discuss the theme of social injustice in “London” from Songs of Experience
 7. How does Steele use humour and satire to expose social pretensions?
 8. Discuss the moral message conveyed in “The Dream: An Allegory.”

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

MA ENG02-II: English Literature from 1798 to the Present

- **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**
 1. What things should be adopted in our life according to the poet with reference to the poem 'In Memoriam'?
 2. What is an analysis of Among the Rocks by Robert Browning?
 3. How is the 'Second Coming' considered a prophetic poem?
 4. Why does the speaker in "Blackberry-Picking" allude to Bluebeard?
 5. What is ironic about Rosencrantz and Guildenstern?
 6. Explain the imagery in the poem 'Preludes'.
 7. What do Rosencrantz and Guildenstern symbolize?
 8. What was Elizabeth Barret Browning most Known for?

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

MA-ENG-03-II: Contemporary Studies in English Language

- **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**
 1. Mention the different categories of determiners.
 2. State the four types of sentences.
 3. What is the difference between a locutionary act and an illocutionary act?
 4. Write a short note on semantics.
 5. Briefly discuss the term Hyponymy.
 6. Explain the term multilingualism.
 7. Discuss the felicity conditions proposed by J.R. Searle.
 8. Explain the concept of the prototype.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

MA-ENG- 04-II: Literary Criticism and Theory

- **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**
1. What were the major issues raised by second wave feminists?
 2. Discuss Edward Said's Orientalism.
 3. Discuss Susan Sontag's views on 'Interpretation' with the reference to 'Against Interpretation'.
 4. How does Foucault define the role of the author in 'What is an Author'?
 5. Comment on the relation between form and ideology.
 6. Explain 'gap' in a text plays a significant role for the interaction between the text and the reader.
 7. How does Wide Sargasso Sea relate to Jane Eyre?
 8. Discuss the features of cultural studies.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

EC1001 Macro Economic Analysis

- **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**

1. What is monopoly? Explain its main features.
मोनोपॉली म्हणजे काय? त्याची मुख्य वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
2. What is price discrimination? Explain its different degrees.
किंमत भेदभाव म्हणजे काय? त्याचे विविध स्तर स्पष्ट करा.
3. What is oligopoly? Explain the kinked demand curve.
ओलिगोपॉली म्हणजे काय? वाकलेल्या मागणी वक्राचे स्पष्टीकरण करा.
4. What are the basic concepts of game theory?
गेम थिअरीची मूलभूत संकल्पना कोणत्या आहेत?
5. Explain dominant strategy equilibrium.
प्रमुख रणनीती समतोल स्पष्ट करा.
6. Explain the concept of excess capacity.
अधिक क्षमतेची संकल्पना स्पष्ट करा.
7. Discuss the methods of regulation of monopoly power.
एकाधिकार शक्तीच्या नियमनाच्या पद्धतींची चर्चा करा.
8. What is price discrimination? Explain the three degrees of price discrimination.
किंमत भेदभाव म्हणजे काय? किंमत भेदभावाच्या तीन पातळ्या (Degrees) स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

EC1002-II: Public Economics/सार्वजनिक अर्थशास्त्र

- **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**

1. Write the types of budget.
अर्थसंकल्पाचे प्रकार लिहा.
2. Write the objectives of fiscal policy.
राजकोषीय धोरणाचे उद्दिष्टे लिहा.
3. Write the source of income of Central Govt.
केंद्र सरकारचे उत्पन्नाचे स्रोत लिहा.
4. What are the methods adopted by the government for repayment of public debt?
सार्वजनिक कर्जाच्या परतफेडीसाठी सरकार कोणत्या मार्गाचा अवलंब करते.
5. Write the objectives of Indian tax system.
भारतीय कर व्यवस्थेचे उद्दिष्टे लिहा.
6. Explain the sources of Indian public debt.
भारतीय सार्वजनिक कर्जाचे स्रोत स्पष्ट करा.
7. Explain in detail the merits and demerits of the Indian tax system.
भारतीय कर व्यवस्थेचे गुण व दोष सविस्तर स्पष्ट करा.
8. Discuss in detail the public debt burden on the Indian economy.
भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील सार्वजनिक कर्जाचे ओझे यावर सविस्तर चर्चा करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

EC - 1003 -II: International Finance

- **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**

1. Describe the case for and against of Fixed Exchange Rates.
बदलत्या विनिमय दराच्या समर्थनार्थ व विरोधी युक्तिवाद स्पष्ट करा.
2. Write note on Foreign Exchange Market.
विदेशी विनिमय बाजार यावर टीप लिहा.
3. Explain the factors affecting International Capital Movements.
आंतरराष्ट्रीय भांडवलाच्या हालचालीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
4. State the objectives of foreign Exchange Management Act.
विदेशी विनिमय व्यवस्थापन कायद्याची उद्दिष्ट्ये सांगा.
5. Write note on Floating Exchange Rates.
विदेशी विनिमय बाजार यावर टीप लिहा.
6. Explain in detail the nature of legal disputes in International Banking.
आंतरराष्ट्रीय बँकिंग व्यवसायातील कायदेशीर संघर्षाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
7. Explain the case for and against of flexible Exchange Rates.
बदलत्या विनिमय दराच्या विरोधी आणि समर्थार्थ व्यक्तिवाद सविस्तरपणे स्पष्ट करा.
8. Describe the measure for corrections of disequilibrium in balance of payment.
व्यवहारतोलातील असमतोल दूर करण्याचे उपाय विशद करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

EC1005-II: Urban Economics

- **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**

1. Explain the Significance of Urbanisation.
नागरीकरणाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
2. Describe the Classification of Urban Settlements.
नागरी वसाहतींच्या वर्गीकरण विषद करा.
3. Enumerate the Macro-Spatial Patterns in Urban Development.
नागरी विकासातील स्थूल स्थानिक आकृतीबंध विषद करा.
4. State the Economies of Localization.
स्थानिकीकरणाची अर्थव्यवस्था स्पष्ट करा.
5. Explain the Impact of Globalization.
जागतिकीकरणाचा परिणाम स्पष्ट करा.
6. Explain the impact of Urbanization on the Environment.
नागरीकरणाचा पर्यावरणावर होणारा परिणाम स्पष्ट करा.
7. Explain the importance of Urban Planning.
नागरी नियोजनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
8. Write short notes on Urbanization Trends.
शहरीकरणाच्या प्रवृत्तीवर टीप लिहा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

HIN111-II: मध्ययुगीन काव्य और कथेतर गद्य साहित्य

● निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्हीं छह प्रश्नों के उत्तर लिखिए।

1. 'मुर्दहिया' में दलित जीवन के यथार्थ का संक्षिप्त विवेचन कीजिए।
2. तुलसीराम की आत्मकथा 'मुर्दहिया' की भाषा-शैली की प्रमुख विशेषताएँ लिखिए।
3. 'मुर्दहिया' के आधार पर सामाजिक विषमता पर प्रकाश डालिए।
4. रामचंद्र शुक्ल के निबंध 'कविता क्या है?' के प्रमुख विचार स्पष्ट कीजिए।
5. डॉ. रामविलास शर्मा के निबंध 'लेखक और जनता' में लेखक की भूमिका का संक्षिप्त वर्णन कीजिए।
6. विद्यानिवास मिश्र के निबंध 'मेरे राम का मुकुट भीग रहा है' का भावार्थ लिखिए।
7. रामवृक्ष बेनीपुरी के 'माटी की मूर्तें' के स्वरूपगत गुणों का वर्णन कीजिए।
8. नामवर सिंह के निबंध 'संस्कृति और सौंदर्य' के मुख्य तत्त्वों का विवेचन कीजिए।

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

HIN-112-II: शोध प्रविधि

- निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्हीं छह प्रश्नों के उत्तर लिखिए।
 1. शोध के प्रमुख तत्त्व का परिचय दीजिए।
 2. शोध और आलोचना के साम्य और वैषम्य स्पष्ट कीजिए।
 3. शोध के उद्देश स्पष्ट करते हुए शोध विवेचन पद्धती पर प्रकाश डालिए।
 4. शोध के प्रमुख तत्त्वों का परिचय दीजिए।
 5. आगमनात्मक पद्धती किसे कहते हैं?
 6. आलोचना से आशय क्या है?
 7. शोध प्रबंध लेखन प्रणाली के आरंभिक तीन चरण पर प्रकाश डालिए।
 8. युनिकोड का परिचय दीजिए।

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

HIN 113-II: पाश्चात्य काव्यशास्त्र

- निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्हीं छह प्रश्नों के उत्तर लिखिए।
 1. अरस्तु का अनुकरण सिद्धांत बताइए।
 2. काव्य गुण संबंधी विचार को स्पष्ट कीजिए।
 3. कल्पना सिद्धांत का स्वरूप स्पष्ट कीजिए।
 4. वर्ड्सवर्थ के काव्य भाषा सिद्धांत का विश्लेषण कीजिए।
 5. साहित्य में इलियट का योगदान रेखांकित कीजिए।
 6. विरेचन का अर्थ बताकर विवेचन कीजिए।
 7. काव्य प्रयोजन की परिभाषा देकर स्वरूप स्पष्ट कीजिए।
 8. काव्य सिद्धांत का विवेचन कीजिए।

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

HIN115-II: नाटककार मोहन राकेश और हिन्दी उपन्यास साहित्य

- निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्हीं छह प्रश्नों के उत्तर लिखिए।
 1. 'तमस' की संवेदनात्मक विशेषताओं पर प्रकाश डालिए।
 2. 'तमस' के शिल्पगत पक्ष की मुख्य विशेषताएँ लिखिए।
 3. 'छप्पर' उपन्यास में दलित जीवन की संवेदना को स्पष्ट कीजिए।
 4. 'छप्पर' के शिल्पगत पक्ष का संक्षिप्त विश्लेषण कीजिए।
 5. 'गिलिगडु' उपन्यास की संवेदनात्मक विशेषताओं का वर्णन कीजिए।
 6. 'गिलिगडु' के शिल्पगत अध्ययन पर संक्षिप्त टिप्पणी लिखिए।
 7. 'ग्लोबल गाँव के देवता' में वैश्वीकरण के प्रभावों का संक्षिप्त विवेचन कीजिए।
 8. 'ग्लोबल गाँव के देवता' की संवेदना को स्पष्ट कीजिए।

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

PS-111-II: Comparative Political Analysis

- **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**

1. Explain the structure-function theory of comparative politics.
तुलनात्मक राजकारणाचा रचना कार्यवा सिद्धांत स्पष्ट करा.
2. Write the characteristics of political systems in detail.
राजकीय व्यवस्थेची वैशिष्ट्ये सविस्तर लिहा.
3. Explain the concept of political modernization and write the characteristics of modernization.
राजकीय आधुनिकीभवन संकल्पना स्पष्ट करून आधुनिकीकरणाची वैशिष्ट्ये लिहा.
4. Explain Samuel Huntington's political development theory of political development.
राजकीय विकासाचा सॅम्युएल हंटिंग्टनचा राजकीय विकास सिद्धांत स्पष्ट करा.
5. Write in detail the reasons for the military's intervention in politics. .
लष्कराचा राजकारणातील हस्तक्षेपाची कारणे सविस्तर लिहा.
6. Write notes on "political violence" in international politics.
आंतरराष्ट्रीय राजकारणातील "राजकीय हिंसा" याच्यावर टिपा लिहा.
7. Review the party system in Indian politics.
भारतीय राजकारणातील पक्ष व्यवस्थेचा आढावा घ्या.
8. Explain the changing role of NGOs in the political system.
राजकीय व्यवस्थेमधील स्वयंसेवी संस्थांचे बदलते कार्य स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

PS112-II : Theory of International Politics.

- **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**

1. Explain the nature of international politics by defining international relations.
आंतरराष्ट्रीय संबंधाची व्याख्या सांगून आंतरराष्ट्रीय राजकारणाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
2. Explain the importance of the Non-Aligned Movement in contemporary international politics.
गटनिरपेक्ष चळवळीचे समकालीन आंतरराष्ट्रीय राजकारणातील महत्त्व स्पष्ट करा.
3. What is realism? Write the sub-types of realism.
वास्तवातवाद म्हणजे काय? वास्तवादाचे उप-प्रकार लिहा.
4. What is geopolitics? Explain the geopolitical thought of Alfred Mahan.
भू राजकारण म्हणजे काय? अल्फ्रेड महान यांचा भू-राजकीय विचार स्पष्ट करा.
5. What is constructivism? Write the characteristics of constructivism.
रचनावाद म्हणजे काय? रचनावादाची वैशिष्ट्ये लिहा.
6. Write information about United Nations Environment Programmes.
संयुक्त राष्ट्र पर्यावरण कार्यक्रमांची माहिती लिहा.
7. Explain the types of international terrorism.
आंतरराष्ट्रीय दहशतवादाचे प्रकार स्पष्ट करा.
8. Explain the view of Marxism in international politics.
आंतरराष्ट्रीय राजकारणातील मार्क्सवादाचा दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

PS-113-II: PUBLIC POLICY

Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)

1. Explain the meaning of public policy and write its types.
सार्वजनिक धोरणाचे अर्थ सांगून त्याचे प्रकार लिहा.
2. Explain the growth perspective of public policy.
सार्वजनिक धोरणाचा वाढीचा दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
3. Explain the concept of bureaucracy and write its functions.
नोकरशाहीची संकल्पना स्पष्ट करून त्याची कार्ये लिहा.
4. Explain the meaning and definition of implementation of Public Policy.
सार्वजनिक धोरणाच्या अंमलबजावणीचा अर्थ व व्याख्या स्पष्ट करा.
5. Write an essay on 'Agricultural Development in India'.
'भारतातील कृषी विकास' निबंध लिहा.
6. Explain the impact of Globalization.
जागतिकीकरणाचा प्रभाव स्पष्ट करा.
7. Explain India's role in Environmental Policy.
पर्यावरण धोरणासंदर्भात भारताची भूमिका स्पष्ट करा.
8. Explain the scope of Public Policy
सार्वजनिक धोरणाची व्याप्ती स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

PS 115-II: HUMAN RIGHTS

- **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**

1. Explain the meaning and nature of Human Rights.
मानवी हक्कांचा अर्थ व स्वरूप स्पष्ट करा.
2. Explain the importance of the Universal Declaration of Human Rights.
मानवी हक्कांचा जागतिक जाहीरनाम्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
3. Explain the definition and scope of Civil Rights.
नागरी हक्कांची व्याख्या व व्याप्ती स्पष्ट करा.
4. Explain the relationship between the right to development and health.
विकासाचा हक्क आणि आरोग्य यांचे संबंध स्पष्ट करा.
5. Write an essay on the human rights of migrant workers.
स्थलांतरित कामगारांच्या मानवी हक्कांवर निबंध लिहा.
6. Explain the Organization of African Unity and human rights. 7. Explain the meaning and characteristics of terrorism.
आफ्रिकी ऐक्य संघटना आणि मानवी हक्क स्पष्ट करा.
7. Explain the Meaning and characteristics of terrorism
दहशतवादाचा अर्थ व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
8. Explain the challenges facing human rights in the twenty-first century in the context of globalization.
एकविसाव्या शतकातील मानवी हक्कांपुढील आव्हाने जागतिकीकरणाच्या संदर्भात स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

History १११-II: History: Theory and Method and Approaches to History

- **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**

1. Explain the characteristics of National History.
राष्ट्रीय इतिहासाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
2. Define Social History and explain its scope.
सामाजिक इतिहासाच्या व्याख्या लिहून त्याची व्याप्ती स्पष्ट करा.
3. Write a note on Colonialist Historiography.
वसाहतवादाचे इतिहास लेखन यावर टीप लिहा.
4. Explain the concept of Cultural Historiography in India.
भारतातील सांस्कृतिक इतिहास लेखन संकल्पना स्पष्ट करा
5. Explain the tradition of Local Historiography in India.
भारतातील स्थानिक इतिहास लेखन परंपरा स्पष्ट करा.
6. List the components of an economy.
अर्थव्यवस्थेचे घटक लिहा.
7. Explain the traditions of Social Historiography in various countries.
विविध देशातील सामाजिक इतिहास लेखन परंपरा स्पष्ट करा.
8. Write a short note on digital documentation in Local History.
स्थानिक इतिहासातील डिजिटल दस्तऐवजीकरण

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

**112 –II :Evolution of Ideas and Institutions in Early India and Ideas
and Institutions in Medieval India**

- **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**

1. Write a note on Ranke's Political Historiography.
रंके राजकीय इतिहास लेखनावरती टिप लिहा.
2. Explain the process of historiography during the Sultanate period.
सुलतानशाहीच्या काळातील इतिहास लेखन प्रक्रिया स्पष्ट करा.
3. Provide an overview of the historiography of Medieval India.
मध्ययुगीन भारताच्या इतिहास लेखनाचा आढावा घ्या.
4. List the sources for the study of Persian during the Mughal era.
मुघल कालीन फारसी अभ्यासाची साधने लिहा.
5. Provide an overview of the Theocratic State system.
ईश्वर सत्ता राज्य पद्धतीचा आढावा घ्या.
6. Describe Ziauddin Barani's contribution to historiography.
जिया उद्दीन बरणीचे इतिहास लेखनातील योगदान लिहा.
7. Describe the socio-economic conditions during the Bahmani period.
बहामनी काळातील सामाजिक आर्थिक परिस्थिती लिहा.
8. Describe the administrative system in Medieval India.
मध्ययुगीन भारतातील प्रशासन व्यवस्था लिहा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

**HIS113-II: Maratha Polity and Socio-Economic History of the
Marathas**

- **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**

1. Write a detailed account of the judicial administration system during the Maratha period.
मराठेकालीन न्याय प्रशासन व्यवस्थेचा सविस्तर वृत्तांत लिहा.
2. Write the nature of social history during the Maratha period.
मराठेकालीन सामाजिक इतिहासाच्या स्वरूप लिहा.
3. Explain the concept of social mobility during the Maratha period.
मराठा कालीन सामाजिक गतिशीलता संकल्पना स्पष्ट करा.
4. Write information about festivals during the Maratha period.
मराठेकालीन सण समारंभाची माहिती लिहा.
5. Write a detailed description of the agricultural system during the Maratha period.
मराठेकालीन कृषी पद्धतीचे सविस्तर वर्णन लिहा.
6. Describe in detail the information about the trade industry during the Maratha period.
मराठेकालीन व्यापार उद्योगाची माहिती सविस्तर वर्णन करा.
7. Write an account of the monetary system during the Maratha period.
मराठेकालीन चलन व्यवस्थेचा वृत्तांत लिहा.
8. Take a detailed review of economic history writing.
आर्थिक इतिहास लेखनाचा सविस्तर आढावा घ्या.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

123-II: Heritage Management and the History of Technology in India

- **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**

1. Explain the concepts of metallurgy in ancient India.
प्राचीन भारतातील धातू शास्त्र संकल्पना स्पष्ट करा.
2. Provide an overview of architecture in ancient India.
प्राचीन भारतातील वास्तुकलेचा आढावा घ्या.
3. Write a detailed account of agricultural technology in India.
भारतातील शेती विषयक तंत्रज्ञानाची माहिती सविस्तर लिहा.
4. Provide an overview of the weaving industry in medieval India.
मध्ययुगीन भारतातील वीनकामाच्या उद्योगाचा आढावा घ्या.
5. Write a short note on the Bhabha Atomic Research Centre (BARC).
भाभा परमाणु संशोधन संस्था टिपण लिहा.
6. Explain the history and activities of the Indian Space Research Organisation.
(ISRO). भारतीय अवकाश संस्थेचा वृत्तांत स्पष्ट करा.
7. Write an account of agricultural development in India.
भारतातील कृषी विकासाचा वृत्तांत लिहा.
8. Provide an overview of painting and paper manufacturing in medieval India.
मध्ययुगीन भारतातील रंगकाम व कागद निर्मितीचा आढावा घ्या.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

MAE101-II: PSYCHOLOGY OF LEARNER & LEARNING

- **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**

1. Discuss the contribution of Behaviorism in understanding learning.
शिकण्याच्या आकलनात व्यवहारवादाचे (Behaviorism) योगदान चर्चा करा.
2. Explain the concept and scope of learning in educational psychology.
शैक्षणिक मानसशास्त्रातील शिकण्याची संकल्पना व व्याप्ती स्पष्ट करा.
3. Explain the theory of multiple intelligences by Howard Gardner.
हॉवर्ड गार्डनर यांच्या बहुविध बुद्धिमत्ता सिद्धांताचे स्पष्टीकरण करा.
4. What is creativity? Explain the brainstorming technique in teaching-learning.
सर्जनशीलता म्हणजे काय? अध्यापन-अभ्यास प्रक्रियेत 'ब्रेनस्टॉर्मिंग' तंत्र स्पष्ट करा.
5. Describe the Concept Attainment Model with its steps and classroom application.
'संकल्पना अधिगम मॉडेल' (Concept Attainment Model) याचे टप्पे व वर्गातील उपयोग वर्णन करा.
6. Describe the internal factors affecting learning with suitable examples.
शिकण्यावर परिणाम करणाऱ्या अंतर्गत घटकांचे योग्य उदाहरणांसह वर्णन करा.
7. Write short notes Brain Based Learning
'ब्रेन-आधारित अधिगम' (Brain-Based Learning) यावर संक्षिप्त टिपण लिहा.
8. Write short notes Role Playing Model
'भूमिका सादरीकरण मॉडेल' (Role Playing Model) वर संक्षिप्त टिपण

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

MAE102-II: Sociology of Education

- **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**

1. Explain the objectives of sociology of education
शैक्षणिक समाजशास्त्राची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
2. Write a note that Family is the centre of non-formal education.
'कुटुंब हे अनौपचारिक शिक्षणाचे केंद्र आहे' यावर टिपण लिहा.
3. Explain social stratification features.
सामाजिक स्तरिकरणाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
4. What activities have you implemented at the school level to increase international exposure? आंतरराष्ट्रीय दृष्टीकोन वाढविण्यासाठी आपण शाळा स्तरावर कोणत्या उपक्रमांची अंमलबजावणी केली आहे?
5. What should be considered in a curriculum for multicultural education?
बहुसांस्कृतिक शिक्षणासाठी अभ्यासक्रम तयार करताना कोणत्या बाबींचा विचार केला पाहिजे?
6. Explain the causes of Terrorism.
दहशतवादाची कारणे स्पष्ट करा.
7. Explain the importance of Peer Group in human life.
मानवी जीवनातील समवयस्क गटाचे (Peer Group) महत्त्व स्पष्ट करा.
8. Explain the types of social stratification.
सामाजिक स्तरिकरणाचे प्रकार स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

MAE103-II: Research Methodology in Education

- **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**

1. Explain the ways of attaining knowledge.
ज्ञान प्राप्त करण्याच्या पद्धती स्पष्ट करा.
2. Explain the characteristics of Action Research.
कृती संशोधनाची (Action Research) वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
3. Write the advantages of qualitative research.
गुणात्मक संशोधनाचे (Qualitative Research) फायदे लिहा.
4. Explain the steps of sample selection method by random digit.
यादृच्छ अंक पद्धतीने (Random Digit Method) नमुना निवडीचे टप्पे स्पष्ट करा.
5. Write the advantages of sample selection.
नमुना निवडीचे फायदे लिहा.
6. Explain the properties of normal probability curve.
सामान्य संभाव्यता वक्राचे (Normal Probability Curve) गुणधर्म स्पष्ट करा.
7. Write the characteristics of qualitative research.
गुणात्मक संशोधनाची वैशिष्ट्ये लिहा.
8. Explain the steps of education research.
शैक्षणिक संशोधनाचे टप्पे स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

MAE 104-II: Lifelong Learning and NGO

- **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**

1. Explain Gram Shiksha Mohim.
ग्राम शिक्षण मोहिमेचे स्पष्टीकरण करा.
2. Explain the different dimensions of lifelong learning.
आजीवन शिक्षणाच्या विविध परिमाणांचे स्पष्टीकरण करा.
3. Discuss the objectives of Saakshar Bharat Programme.
'साक्षर भारत' कार्यक्रमाची उद्दिष्टे चर्चा करा.
4. Write main characteristics of non - formal education.
अनौपचारिक शिक्षणाची प्रमुख वैशिष्ट्ये लिहा.
5. What are the assumptions of Andragogy.
अँड्रॅगॉजी (Andragogy) चे गृहीतके कोणती आहेत?
6. What did the Hyderabad statement on lifelong learning emphasise.
आजीवन शिक्षणावरील हैदराबाद निवेदनाने कोणत्या बाबींवर भर दिला आहे?
7. Write the pedagogical approaches.
अध्यापनशास्त्रीय (Pedagogical) दृष्टिकोन लिहा.
8. Discuss the National skill development corporation.
राष्ट्रीय कौशल्य विकास महामंडळाबद्दल (NSDC) चर्चा करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

**PHI11-II: PROBLEMS IN INDIAN METAPHYSICS AND
PROBLEMS IN INDIAN EPISTEMOLOGY**

• **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**

1. Explain the concept of Pramāṇa as a source of valid knowledge.
प्रमाण ही यथार्थ ज्ञानाची साधने म्हणून संकल्पना स्पष्ट करा.
2. Discuss the Nyāya view of Jñāna (Buddhi) and its types: Pramā and Apramā.
न्याय तत्त्वज्ञानानुसार ज्ञान (बुद्धी) व त्याचे प्रकार: प्रम आणि अप्रमा यांचे स्पष्टीकरण करा.
3. Explain the classification of Pramāṇas according to Purva Mimāṃsā.
पूर्वमीमांसा तत्त्वज्ञानानुसार प्रमाणांचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.
4. Discuss the Buddhist view on the nature and classification of Pramāṇas.
बौद्ध तत्त्वज्ञानानुसार प्रमाणांचे स्वरूप व वर्गीकरण स्पष्ट करा.
5. Discuss the concept of Khyātivāda in Indian epistemology.
भारतीय ज्ञानमीमांसेतील ख्यातिवाद ही संकल्पना स्पष्ट करा.
6. Explain the concept and structure of Anumāna according to Nyāya.
न्याय तत्त्वज्ञानानुसार अनुमानाची संकल्पना व रचना स्पष्ट करा.
7. Explain the nature of other Pramāṇas: Upamāna and Śabda.
उपमान व शब्द या इतर प्रमाणांचे स्वरूप स्पष्ट करा.
8. Discuss Prāmāṇyavāda according to Nyāya and Mimāṃsā.
न्याय व मीमांसा तत्त्वज्ञानानुसार प्रामाण्यवाद स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

PHI112-II: Problems in Western Epistemology

- **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**

1. Why did Plato distinguish between knowledge and opinion?
प्लेटोने ज्ञान (Knowledge) आणि मत (Opinion) यांच्यात भेद का केला?
2. Explain Wittgenstein's use theory of meaning.
वित्गेन्स्टाइन यांच्या अर्थाच्या उपयोग सिद्धांताचे (Use Theory of Meaning) स्पष्टीकरण करा.
3. Explain Bergson's distinction between intellect and intuition.
बर्गसन यांनी बुद्धी (Intellect) आणि अंतर्ज्ञान (Intuition) यांच्यात केलेल्या भेदाचे स्पष्टीकरण करा.
4. Discuss Popper's formulation of principle of Fallibilism.
पॉपर यांनी मांडलेल्या फॅलिबिलिझम (Fallibilism) या तत्त्वाचे विवेचन करा.
5. Discuss foundationalism as justification theory of knowledge.
ज्ञानाच्या न्याय्यतेसंबंधी मूलाधारवाद (Foundationalism) या सिद्धांताची चर्चा करा.
6. Explain the direct theory of perception.
प्रत्यक्ष ज्ञानाच्या थेट सिद्धांताचे (Direct Theory of Perception) स्पष्टीकरण करा.
7. State the different types of knowledge and explain its nature.
ज्ञानाचे विविध प्रकार नमूद करा आणि त्यांच्या स्वरूपाचे स्पष्टीकरण करा.
8. What is knowledge? What are the terms of knowledge?
ज्ञान म्हणजे काय? ज्ञानाच्या अटी (Terms/Conditions of Knowledge) कोणत्या आहेत ते स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

PHI114 -II: Jainism

- **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**
- 1. Is Jainism Pessimistic Philosophy?
जैन तत्त्वज्ञान निराशावादी (Pessimistic) आहे का? स्पष्ट करा.
- 2. Discuss the three steps of Sallekhana.
सल्लेखना (Sallekhana) या व्रताच्या तीन टप्प्यांची चर्चा करा.
- 3. Explain the three kinds of real immediate knowledge (Pratyaksha) in brief.
प्रत्यक्ष ज्ञान (Pratyaksha) या वास्तव तात्काळ ज्ञानाचे तीन प्रकार थोडक्यात स्पष्ट करा.
- 4. Discuss what is 'Kala'(Time)?
'काल' (Time) म्हणजे काय? याचे विवेचन करा.
- 5. Differentiate between 'Astikaya' and 'Anastikaya' Jaina's terms.
जैन तत्त्वज्ञानातील 'अस्तिकाय' (Astikaya) आणि 'अनस्तिकाय' (Anastikaya) या संकल्पनांमधील फरक स्पष्ट करा.
- 6. Elucidate on Psychology which is involved in the Jaina Philosophy.
जैन तत्त्वज्ञानामध्ये अंतर्भूत असलेल्या मानसशास्त्राचे (Psychology) स्पष्टीकरण करा.
- 7. Write short note on between 'Guna' and 'Paryaya'.
'गुण' (Guna) आणि 'पर्याय' (Paryaya) यांतील संबंधावर थोडक्यात टीप लिहा.
- 8. Differentiate between paroksha and aparoksha jnana.
परोक्ष (Paroksha) आणि अपरोक्ष (Aparoksha) ज्ञान यांतील फरक स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

PHI 115-II: Schools of Vedanta

• **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**

1. Explain briefly 'Unity of Knower as Visva', according to Gaudpada.
गौडपाद यांच्या मते 'विश्वस्वरूप ज्ञाता (Unity of Knower as Visva)' या संकल्पनेचे थोडक्यात स्पष्टीकरण करा.
2. Briefly explain Prasthanatrayi of Sankara.
शंकराचार्यांच्या प्रस्थानत्रयीचे (Prasthanatrayi) संक्षिप्त विवेचन करा.
3. What is the concept of Moksa, according to Sankara?
शंकराचार्यांच्या मते मोक्ष (Moksa) ही संकल्पना काय आहे?
4. Briefly describe ajativada of Gaudpada.
गौडपाद यांच्या अजातीवाद (Ajativada) या सिद्धांताचे थोडक्यात वर्णन करा.
5. State the characteristics of God, according to Sankara.
शंकराचार्यांच्या मते ईश्वराची वैशिष्ट्ये (Characteristics of God) नमूद करा.
6. Briefly explain Saguna Brahma, according to Sankara.
शंकराचार्यांच्या मते सगुण ब्रह्म (Saguna Brahma) याचे थोडक्यात स्पष्टीकरण करा.
7. Describe the Anirvacaniyakhyativada, according to Sankara.
शंकराचार्यांच्या अनिर्वचनीय ख्यातिवाद (Anirvacaniyakhyativada) या सिद्धांताचे वर्णन करा.
8. Elaborately explain the Sankara's criticism of Buddhism.
शंकराचार्यांनी बौद्ध तत्त्वज्ञानावर केलेल्या टीकेचे सविस्तर विवेचन करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

**SC01-II: CLASSICAL SOCIOLOGICAL THOUGHT AND
SOCIOLOGICAL THEORIES**

• **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**

1. Explain the concept of Functionalism.
कार्यात्मकतावाद (Functionalism) ही संकल्पना स्पष्ट करा.
2. Explain Talcott Parsons' Analytical Functionalism.
टाल्कॉट पार्सन्स यांच्या विश्लेषणात्मक कार्यात्मकतावादाचे स्पष्टीकरण करा.
3. Write a note on Robert Merton's Empirical Functionalism.
रॉबर्ट मर्टन यांच्या अनुभवजन्य कार्यात्मकतावादावर टिपण लिहा.
4. Explain the origin and development of Conflict Theory.
संघर्ष सिद्धांताची उत्पत्ती व विकास स्पष्ट करा.
5. Discuss the contribution of Ralf Dahrendorf to Conflict Theory.
राल्फ डारहेरेडॉर्फ यांचे संघर्ष सिद्धांतातील योगदान स्पष्ट करा.
6. Explain the concept of Phenomenological Sociology.
फिनॉमेनोलॉजिकल समाजशास्त्राची संकल्पना स्पष्ट करा.
7. Discuss the main ideas of Ethnomethodology by Harold Garfinkel.
हॅरॉल्ड गार्फिकेल यांच्या एथनोमेथडॉलॉजीचे मुख्य विचार स्पष्ट करा.
8. Write a note on Marxist Feminism.
मार्क्सवादी स्त्रीवादावर टिपण लिहा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

SC02-II: Sociology of Maharashtra: Culture and Society

• **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**

1. Explain the concept of displacement.
विस्थापन (Displacement) या संकल्पनेचे स्पष्टीकरण करा.
2. Write popular culture of Girangaon in short.
गिरणगाव (Girangaon) येथील लोकसंस्कृतीचे (Popular Culture) थोडक्यात वर्णन करा.
3. Discuss Dalit politics in Maharashtra.
महाराष्ट्रातील दलित राजकारणाची चर्चा करा.
4. Discuss Mass Culture.
जनसंस्कृती (Mass Culture) यावर विवेचन करा.
5. Explain social culture of Maharashtra.
महाराष्ट्रातील सामाजिक संस्कृतीचे स्पष्टीकरण करा.
6. Explain farmer's issues and challenges in Maharashtra.
महाराष्ट्रातील शेतकऱ्यांच्या समस्या व आव्हानांचे स्पष्टीकरण करा.
7. Explain atrocities against SC's and ST's in Maharashtra.
महाराष्ट्रातील अनुसूचित जाती (SC) व अनुसूचित जमाती (ST) यांच्यावर होणाऱ्या अत्याचारांचे स्पष्टीकरण करा.
8. Describe Sanyukta Maharashtra Movement.
संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीचे (Sanyukta Maharashtra Movement) वर्णन करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

SC03-II: Methodology of Social Research

- **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**

1. What is Methodology?
पद्धतिशास्त्र (Methodology) म्हणजे काय?
2. Write about feminist critiques of positivism.
प्रत्यक्षवादावर (Positivism) स्त्रीवादी टीकांचे विवेचन करा.
3. Write a note on Ethnomethodology.
एथनोमिथडॉलॉजी (Ethnomethodology) वर टीप लिहा.
4. Explain the characteristics of Oral History.
मौखिक इतिहासाच्या (Oral History) वैशिष्ट्यांचे स्पष्टीकरण करा.
5. Explain the ethnography method.
एथ्नोग्राफी (Ethnography) पद्धतीचे स्पष्टीकरण करा.
6. Write the Limitations of Quantitative methodology.
परिमाणात्मक पद्धतिशास्त्राच्या (Quantitative Methodology) मर्यादा लिहा.
7. Write a note on reflexivity in social research.
सामाजिक संशोधनातील आत्मपरीक्षण (Reflexivity) यावर टीप लिहा.
8. Elaborate the relation between Hermeneutics and Critical theory.
अर्थानुवादशास्त्र (Hermeneutics) आणि समीक्षात्मक सिद्धांत (Critical Theory) यांतील संबंध सविस्तर स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

SC04-II: Globalization and Labour in India

- **Write answer any Six of the following Questions. (Each 5 Marks)**

1. Write the features of informal association.
अनौपचारिक संघटनांच्या (Informal Association) वैशिष्ट्ये लिहा.
2. Explain the difference between work and Labour.
काम (Work) आणि श्रम (Labour) यांतील फरक स्पष्ट करा.
3. Write a short note on footloose labour.
फुटलूज लेबर' (Footloose Labour) या संकल्पनेवर थोडक्यात टीप लिहा.
4. What is meant by precarity?
'अस्थिरता' (Precarity) म्हणजे काय?
5. Insecurity of Job : Explain in short.
रोजगारातील असुरक्षितता (Job Insecurity) याचे थोडक्यात स्पष्टीकरण करा.
6. Explain the issues of labour movement in India.
भारतातील कामगार चळवळींच्या (Labour Movement) समस्या स्पष्ट करा.
7. Explain Caste and Gender composition of labour in India.
भारतातील कामगारांचे जात आणि लिंगाधारित संरचनेचे स्पष्टीकरण करा.
8. Elaborate the features of New Economic Policies.
नव्या आर्थिक धोरणांची (New Economic Policies) वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

MA-I SEM-II

MASK01-II: BRAHMINGRANTHA UPANISHADE ANI NIRUKTAM

● खालीलपैकी कोणत्याही सहा प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

1. निरुक्तस्य अर्थः कः? तस्य महत्त्वं वर्णयत।
2. निरुक्तग्रन्थस्य प्रथमाध्यायस्य मुख्यविषयाः के सन्ति?
3. वराहावतारकथां संक्षेपेण वर्णयत।
4. अस्याः कथायाः मुख्यः उपदेशः कः अस्ति?
5. च्यवनभार्गवकथां संक्षेपेण लिखत।
6. मनु-मत्स्यकथायाः सारं वर्णयत।
7. तैत्तिरीयोपनिषदः शिक्षावल्ली इत्यस्याः मुख्यविषयाः के सन्ति?
8. छान्दोग्योपनिषदः आरुणि-श्वेतकेतुसंवादं वा इन्द्र-विरोचनसंवादं संक्षेपेण वर्णयत।

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

SANSKRIT (संस्कृत)

MASK02-II: SHUKNASOPDESHAH

- खालीलपैकी कोणत्याही सहा प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

1. What advice regarding the indulgence of the इंद्रिय is given in शुकनासोपदेश ?
शुकनासोपदेशात इंद्रियांच्या उपभोगासक्तीविषयक कोणता उपदेश केला आहे?
2. What advice did Shukanasa give regarding धनमद, विषयमद and तारुण्यमद ?
शुकनासाने धनमद, विषयमद व तारुण्यमद याविषयी काय उपदेश केला आहे?
3. Write a note on अनर्थपरंपरा
टीप लिहा अनर्थपरंपरा
4. Write a note on शुकनासोपदेशोक्त गुरुपदेशाचे महत्त्व.
टीप लिहा - शुकनासोपदेशोक्त गुरुपदेशाचे महत्त्व.
5. Write a note on शुकनासोपदेशात वाणभट्टाने केलेला समासांचा वापर,
टीप लिहा- शुक्लासोपदेशात बाणभट्टाने केलेला समासांचा वापर.
6. Write a note on शुकनासोपदेशाचे अनुबंध चतुष्टय.
टीप लिहा - शुकनासोपदेशाचे अनुबंध चतुष्टय.
7. इयं संवर्धनवारिधारा तृष्णाविषयवल्लीनाम् व्याधगीतिरिन्द्रियमृगाणाम् परामृर्षधूमलेखा सच्चरितचित्राणाम्
विभ्रमशय्या मोहदीर्घ निद्राणाम्। या गद्यांशांचे भाषांतर करा.
8. अहंकारदाहज्वरमूचर्डांधकारिता विह्वला हि राजप्रकृतिः। अलीकाभिमानोन्मादकारीणि धनानि,
राज्यविषविकारतन्द्रीप्रदा राजलक्ष्मीः। या गद्यांशांचे भाषांतर करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

SANSKRIT (संस्कृत)

MASK03-II : साहित्य-कुमारसम्भवम् (सर्गः 1 तथा 5)

● खालीलपैकी कोणत्याही सहा प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

1. ससंदर्भ स्पष्टीकरण करा 'वलीषु तस्याः खलिताः प्रपेदिरे चिरेण नाभि प्रथमोदविन्दवः ।
2. ससंदर्भ स्पष्टीकरण करा भास्वन्ति रत्नानि महौषधीच पृथपदिष्टां हर्धिरित्रीम् ॥
3. ससंदर्भ स्पष्टीकरण करा- 'तदानपेक्ष्य स्वशरीरमार्दवं तपो महत्सा चरितुं प्रचक्रमे ।
4. सटीप भाषांतर लिहा.
अनन्तरत्नप्रभवस्य यस्य हिमं न सौभाग्यविलोपि जातम्।
एको हि दोषो गुणसन्निपाते निमज्जतीन्दोः किरणेष्विवाङ्ङ्कः ॥
5. 'कुमारसंभवम्' या महाकाव्यातील पहिल्या सर्गाचा सारांश लिहा.
6. 'कुमारसंभवम्' या महाकाव्यात वर्णित पार्वती बटू संवादाचे चिकित्सक रसग्रहण करा.
7. 'कुमारसंभवम्' या महाकाव्याच्या आधारे 'महाकवी कालिदासचे उपमासौंदर्य' या विषयावर निबंध लिहा.
8. 'कुमारसंभवम्' या महाकाव्यातील पाचव्या सर्गाच्या आधारे महाकाव्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

SANSKRIT (संस्कृत)
MASK04-II : भाषाशास्त्रम्

● खालीलपैकी कोणत्याही सहा प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

1. प्रशान्त महासागरीय द्विप' परिवाराचे सविस्तर वर्णन करा.
2. ध्वनिविज्ञान या विषयी सविस्तर माहिती लिहा.
3. अर्थविज्ञान याविषयावर सविस्तर चर्चा करा.
4. वाक्यपरिवर्तनाच्या दिशा आपल्या शब्दात विश्लेषित करा.
5. टीप लिहा : संस्कृत वर्णमाला
6. टीप लिहा :अभिहितान्वयवाद
7. टीप लिहा :वाक्यातील पदक्रम
8. टीप लिहा :ग्रिम यांचा ध्वनि-नियम

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

मराठी

MAR111 भाषा व्यवहार आणि भाषिक कौशल्ये

- खालीलपैकी कोणत्याही सहा प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
 1. भाषांतराची आवश्यकता व महत्त्व स्पष्ट करा.
 2. भाषांतराचे विविध प्रकार कोणते? थोडक्यात लिहा.
 3. निवेदनाचे स्वरूप व आवश्यकता स्पष्ट करा.
 4. निवेदनाची तंत्रे व शैली यांचे थोडक्यात वर्णन करा.
 5. जनसंपर्क कौशल्याची तंत्रे आणि भाषेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 6. प्रकल्पलेखनाचे स्वरूप व घटक स्पष्ट करा.
 7. प्रकल्पलेखनातील संदर्भ नोंदींचे महत्त्व स्पष्ट करा.
 8. भाषांतर, अनुवाद, भावानुवाद आणि रूपांतर यांतील साम्य व भेद स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

मराठी

MAR112-II: अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ. स. १९२१-२०१०)

- खालीलपैकी कोणत्याही सहा प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

1. 1990 नंतरच्या मराठी स्त्रीवादी कादंबरी साहित्यप्रकाराच्या वाटचालीचा आढावा घ्या.
2. 1990 नंतरच्या मराठी दलित कथा साहित्यप्रकाराची वाटचाल स्पष्ट करा.
3. 1920 नंतरच्या विविध विचारप्रवाह आणि साहित्य यांच्यासंबंधी विश्लेषण करा.
4. पु. ल. देशपांडे आणि वसंत कानेटकर यांची नाट्यविषयक कामगिरी विशद करा.
5. ना. सी. फडके आणि श्री. म. माटे यांची कथा वाङ्मय विषयक कामगिरी लिहा.
6. मराठीतील देशीवादी कादंबरी वाङ्मयाचा परिचय लिहा.
7. इ.स. 1945 नंतरच्या मराठी नाट्य वाङ्मयाच्या वाटचालीचे स्वरूप लिहा.
8. हरिभाऊ आपटे आणि श्री. व्यं. केतकर यांची कादंबरीविषयक कामगिरी स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

मराठी

MAR११३-II: समाजभाषाविज्ञान

● खालीलपैकी कोणत्याही सहा प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

1. पिजिन व क्रिऑल भाषा निर्मितीच्या संदर्भातील सिद्धांताचा परिचय लिहा.
2. विविध सामाजिक स्तर आणि भाषा यांचा परस्परसंबंध स्पष्ट करा.
3. 'भाषिक सापेक्षतावाद' ह्या सिद्धांताचे स्वरूप लिहा.
4. 'बोली भूगोल' ही संकल्पना सविस्तररित्या विशद करा.
5. प्रमाणभाषा म्हणजे काय, ते सांगून त्यासंबंधीचे वेगळेपण तुमच्या शब्दांत लिहा.
6. नवव्यवस्थेच्या उद्याची कारणे व आविष्कारपद्धतीचे स्वरूप लिहा.
7. नवव्यवस्था संकल्पना स्पष्ट करा.
8. 'सामाजिक बोलीविज्ञान' म्हणजे काय ते लिहा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
F.Y.M.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem II

मराठी

MAR१ १८-II: मराठी व्याकरण

● खालीलपैकी कोणत्याही सहा प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

1. समास संकल्पना विचार थोडक्यात विशद करा.
2. वाक्यपृथक्करण संकल्पना स्पष्ट करा.
3. वाक्याच्या अर्थानुसार पडणारे प्रकार स्पष्ट करा.
4. गद्य लेखनाची व पद्य लेखनाची लक्षणे लिहा.
5. वाक्यप्रचार म्हणजे काय ते सांगून वाक्यप्रचाराविषयी माहिती लिहून उदाहरणे द्या.
6. अलंकाराचे प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा.
7. प्रयोग संकल्पनाविचार स्पष्ट करा.
8. संयुक्तवाक्य म्हणजे काय, ते सांगून संयुक्त वाक्याचे प्रकार स्पष्ट करा.
